

dersdeo

öğrenmenin en kolay yolu ol!

Dil ve Anlatım

EK FİİLLER (EK EYLEMLER)

Bu konuyla ilgili kafasında bazı sorular vardı.

Bizimle geleceğini bilmiyordu.

idi ekfiilin hikayesi

imiş ekfiilin rivayeti

ise ekfiilin şartı

dır ekfiilin geniş zamanı

I. GÖREV:

İsim soylu sözcükleri yüklem yapmaktır.

Dün hava bulutluydu. bulutlu idi.

Dün hava bulutluymuş. bulutlu imiş.

Hava bulutluysa şemsiye alalım. bulutlu ise

Bu mevsimde buralar bulutludur.

Bu aralar hava bulutlu.

Onu üzmek gibi bir niyetim kesinlikle yoktu.

Küçüğü büyüğünden daha akıllıymış.

Bir amacı varsa o da okura yeni bir pencere açmaktı.

Mutluluk, elimizde tuttuğumuz bir avuç su gibidir.

Sabahleyin seni telefonla arayan kimdi?

Sana gösterdiğim kazak şuydu.

Çok konuşulan bu film, bizce de ilginç ve kaliteliydi.

Çok konuşulan bu film, bizce de ilginç ve kaliteli değildi.

Bu kitap belli birikimi olan insanlar içinmiş.

Erkense biraz daha oturalım.

Yağmur yağmadığı için toprak kuruydu.

Şehrin suları bugün kesikmiş.

Sınavda görevliysen burada bekleyebilirsin.

Kardeşimin iradesi, emin ol, çelik gibidir.

Gece yarısı olmasına rağmen dükkânların çoğu açıktı.

II. GÖREV:

Basit zamanlı fiilleri birleşik zamanlı fiil yapmaktır.

İşlerimiz ağır aksak ilerliyor idi.

İşlerimiz ağır aksak ilerliyor imiş.

İşlerimiz ağır aksak ilerliyor ise buna çözüm bulalım.

O gün ben de sinemaya gittiydim.

Çiçeklerin hepsini ben sulamıştım.

Olan biteni pencereden görebiliyordum.

Eve gitmeden önce size uğrayacaktım.

Hafta sonları maç izlemeyi severdi.

İşçiler sabahın erken saatlerinde temizliğe başlamalıydı.

Keşke kardeşin de bizimle gelseydi.

Onu arayaydın iyi olurdu.

Ek Fiilin Rivayeti

Bu işi de ben yapmışmışım.

Ben de sizinle geliyormuşum.

Yarın tüm yurt yağışlı olacakmış.

Bütün gün burada otururmuş.

Kimseyle hiçbir sorununu paylaşmazmış.

Aldığı işi daha önce bitirmeliymiş.

Gelseymiş onunla görüşebilecekmış.

Keşke böyle olacağını bileymişim.

Ek Fiilin Şartı

Soruları çözdüyse bu konuyu anlamıştır.

Buraya gelmişse seni arar.

Seni hala arıyorsa bir umut vardır.

Bizimle geleceksen hazırlıklarını yap.

Buralardan bir gün gidersem bir daha dönmem.

Gitmeliysen daha fazla beklememelisin.

Hiç olmazsa tatil günlerinde beni arasaydın.

Ek Fiilin Geniş Zamanı

Konu burada bitmiřtir.

Çoktan beri gitmedim, beni çok özlemiřtir.

Bir insanın tek başına mutlu olması utanılacak bir şeydir.

Duyardı Anadolu toprağının sesiz çığlığını.

Gazetede dikkati çeken ilk haber buydu.

O konuda kimse haklı değildi.

Biz o tarihlerde Samsun'da yaşıyorduk.

Olan biteni pencereden görebiliyordum.

Sevincin ve gücün kaynağı, insanın yine kendisindedir.

Bahçe duvarının yüksekliği iki metreydi.

Her gece spor haberlerini dinlerdik.

Beni hiç olmazsa tatil günlerinde arasaydın.

Ben pırıl pırıl bir gemiydim eskiden.

İnanırdım saadetli yolculuklara

Adalar var zannederdim güneřli, mavi, dertsiz

Bütün hızımla koşardım dalgalara

O zaman beni görseydiniz.

ÖRNEK

Ad ve ad soylu sözcüklerin sonlarına gelerek onlara yargı anlamı veren eklere “ekeylem” denir.

Aşağıdaki cümlelerin yüklemelerinden hangisi bu tanıma örnek gösterilebilir?

- A) Beni görür görmez kucaklamıştı.
- B) Herkes bizim evde toplanmıştı.
- C) Sonunda hepsi söylediklerime inanmıştı.
- D) Yıllar sonra karşılaştığımızda beni tanımıştı.
- E) Meydan bu akşam oldukça kalabalıktı.

ÖRNEK

O zaman yirmi yaşındaydım. Paris'te bir taraftan okuyordum, bir taraftan da yazı yazıyordum. Birkaç kişi basılmış olan yapıtlarımı övmüştü. Bunlardan bazılarını kendim de beğeniyordum. Fakat eksik ve yanlışlarımın nerede olduğunu bilmemekle birlikte, içimin derinliklerinde daha iyi yapıtlar yaratabileceğimi söyleyen bir duygu vardı.

Bu parçada ekeylem almış kaç sözcük vardır?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

ÖRNEK

Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi ek fiilin geniş zamanıyla çekimlenmiş bir addır?

- A) Hayat burada ıssız bir orman gibidir.
- B) İçinde sıcak bir iklim taşıyan mavi bir vadideydik.
- C) Köydeki insanların tek eğlencesi televizyondur.
- D) Bu kadar sinirlenmenize gerek yoktu aslında.
- E) İzleri kalırmış hatıralarda acı zamanların.

ÖRNEK

Aşağıdakilerden hangisinin yüklemi ekeylem almış bir adlaşmış sıfat değildir?

- A) Yolda yatan küçük köpek yaralıydı.
- B) Ailenin tek oğlu olan çocuk pek nazlıydı.
- C) Ayşe'nin annesi tahmin ettiğimden daha yaşlıymış.
- D) Uzun bir aradan sonra mesleğine dönen doktor çok mutluydu.
- E) Bu, hayatımda en çok etkilendiğim romandı.

ÖRNEK

Aşağıdakilerin hangisinde ekeylem almış sözcüğün türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Yolcuyum bu alemde kuru yaprak misali.
- B) Denizlerden esen bir bahar yeliyim.
- C) Senin yanında huzuru buluyordum.
- D) Gönlümdedir yılların hicran yarası.
- E) Dökülen bunca gözyaşı senin içindir.

ÖRNEK

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem, geniş zamanın hikayesi biçimindedir?

- A) O gece herkes her an bir haber alacakmış gibi bekliyordu.
- B) Benliğini kaybeden bir insandan hiçbir şey bekleyemezsiniz.
- C) Zor durumda kalan insanlardan bazıları korkarken bazıları cesaretli olurmuş.
- D) İnsanoğlu yaşı ilerledikçe çocukluğunu, o çocukluğun verdiği huzuru arıyor.
- E) Konağın bahçesinde eski dostlarla sohbet etmekten hoşlanırlardı.

ÖRNEK

- I. Öğretmenin üzerinde beyaz bir gömlek vardı.
- II. Uzun bir yolculuktan sonra köye vardı.
- III. O sınıfta çok başarılı öğrenciler de vardı.
- IV. Ürkek adımlarla, ağlayan çocuğun yanına vardı.
- V. Arkadaşımda çok güzel kitaplar vardı.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde ekeylem yoktur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV D) III ve IV E) IV ve V

ÖRNEK

Aşağıdakilerin hangisinde hem basit hem de bileşik zamanlı eylem kullanılmıştır?

- A) Uçsuz bucaksız düzlükler geçtiler, dağlar aşıp ülkeler kat ettiler.
- B) Sınavlar gittikçe yaklaşıyor, öğrencilerden hâlâ ses seda yok.
- C) Sabah erkenden posta kutusuna koştum, bana mektup gelmemişti.
- D) Öykülerinde toplumu anlattı, geniş okur yığınlarına öyküyü yeniden sevdirdi.
- E) Sanatçı, sorunları anlatırken olayları kişilerden kopuk biçimde ele almamalıydı.

ÖRNEK

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ekeylem cümleye “olasılık” anlamı katmıştır?

- A) Burası yüksek olduğundan kışın çok soğuk oluyormuş.
- B) Yağışlı havalarda, kaza yapmamak için yavaş gidilmelidir.
- C) Kameralarınızı hemen kapatın, çekim sona ermiştir.
- D) Yalnız kaldığında geçmişte yaptığı hataları düşünüyordur.
- E) Konukların rahatlığı için hiçbir fedakarlıktan kaçınılmamaktaymış.

ÖRNEK

- I. Kandan ve alevden bir yapraktı o.
- II. Karanlık duygularımdan bir yıldız gibi aktı.
- III. Umutları vardı yeşil ve gür ormanlar kadar.
- IV. Vahşi ölümler tüten göllere baktı bir kez.
- V. Gitti bir sessizlik içinde sonsuzluğa.

Yukarıdaki numaralanmış dizelerin hangilerinde ekeylem kullanılmıştır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III. D) III. ve IV. E) IV. ve V.

ÖRNEK

- I. Bu eski sokakta, kaybolan yıllarını arıyor.
- II. En büyük hedefi, üniversiteyi kazanmaktı.
- III. Yürüyüşün değişmiş, yüzün pembeleşmiş.
- IV. Son günlerinde huzur arar yaşlı insanlar.
- V. Ağlamışsın gözlerinden belli oluyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi, ekeylemlle çekimlenmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÖRNEK

Ad cümlelerinde kimi zaman ekeylemin 3. tekil kişi ekinin kullanılmadığı da olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir cümle vardır?

- A) Kimseyle konuşmayan sessiz sakin bir çocuktur.
- B) İstedığınız siparişler hazır.
- C) Yazarın son eserinde unutulmaması gereken başka noktalar vardı.
- D) Karşı kıyıya yüzerek geçebilecek kadar güçlüdür.
- E) Toplum, böylesi değişimlere hazır değilmiş o yıllarda.